

C3 Çerçevesi'ne Dayalı Sosyal Bilgiler Eğitimi*

Social Studies Education Based on C3 Framework

Onur Güteryüz, Bahadır Kılcan

Yazar Bilgileri

Onur Güteryüz

Dr., Bağımsız Araştırmacı,
phdonur@gmail.com

Bahadır Kılcan

Prof. Dr., Gazi Üniversitesi,
Sosyal Bilgiler Eğitimi,
bahadir@gazi.edu.tr

ÖZ

Araştırmalar gençlerin siyasi organizasyonlara ve sivil toplum kuruluşlarına katılım oranlarının düşük olduğunu ortaya koymaktadır. Gençlerin ülkeyi ve toplumu etkileyen önemli konulara ilgi duymaması ve sosyal problemlerin çözümünde sorumluluk almaktan kaçınması demokrasinin işleyişini ve sürekliliğini tehlikeye atabilecek bir göstergedir. Bu soruna yanıt olarak etkin ve sorumlu vatandaşlar yetiştirmeyi hedefleyen sosyal bilgiler eğitimcileri, öğrencilerin sivil katılım becerilerini geliştirmek için yeni yollar aramaktadır. Bu noktada ortaya çıkan fikirlerden biri Amerikan Ulusal Sosyal Bilgiler Konseyi (NCSS) tarafından 2013 yılında yayımlanan C3 (College, Career, Civic Life) Çerçevesi'dir. C3 Çerçevesi öğrencileri üniversite, kariyer ve sivil yaşama hazırlamak için gerekli olan kavramlar, beceriler ve disiplin araçları konusunda rehberlik sunmayı ve sosyal bilgiler eğitimcilerinin pedagojik yaklaşımlarını desteklemeyi amaçlamaktadır. Çerçeve vatandaşlık, ekonomi, coğrafya ve tarih disiplinlerine odaklanarak; soruların geliştirilmesi ve sorgulamaların planlanması, disiplin kavramlarının ve araçlarının uygulanması, kaynakların değerlendirilmesi ve kanıtların kullanılması, sonuçların iletilmesi ve bilinçli eylemde bulunma olmak üzere dört boyuttan oluşan bir dizi eğitim süreci içermektedir. Bu eğitim süreci sosyal bilgiler dersini zengin sorular etrafında yeniden yapılandırmakta ve disiplinlerarası araştırmayı teşvik ederek sosyal bilimlere ait problemlerin girift doğasını yakalamaya yardımcı olmaktadır. Bu bağlamda mevcut çalışmanın amacı C3 Çerçevesi'nin temel bileşenlerini açıklamak ve Türkiye'deki müfredata uygun olarak sosyal bilgiler dersine yönelik örnek uygulamalar tasarlamaktır. Çalışmanın sosyal bilgiler öğretmenlerine derslerini planlarken, uygularken ve değerlendirirken yeni bakış açıları kazandıracığı ve rehberlik edeceği düşünülmektedir.

Makale Bilgileri

Anahtar Kelimeler

C3 Çerçevesi
Üniversite
Kariyer
Sivil yaşam
Sorgulama yayı
Sosyal bilgiler

Keywords

C3 Framework
College
Career
Civic life
Inquiry arc
Social studies

Makale Geçmişi

Geliş: 16.10.2024
Kabul: 29.03.2025

ABSTRACT

Research shows that the participation rate of young people in political organizations and civil society organizations is low. The fact that young people are not interested in important issues affecting the country and society and avoid taking responsibility for solving social problems is an indicator that can jeopardize the functioning and continuity of democracy. In response to this problem, social studies educators aiming to raise active and responsible citizens are looking for new ways to improve students' civic engagement skills. One such idea is the C3 (College, Career, Civic Life) Framework published by the National Council for the Social Studies (NCSS) in 2013. The C3 Framework aims to provide guidance on the concepts, skills, and disciplinary tools needed to prepare students for college, career, and civic life and to support social studies educators' pedagogical approaches. Focusing on the disciplines of civics, economics, geography, and history, the Framework includes a series of four dimensions: developing questions and planning inquiries, applying disciplinary concepts and tools, evaluating sources and using evidence, communicating conclusions, and taking informed action. This educational process restructures the social studies course around rich questions and encourages interdisciplinary research, helping to capture the intricate nature of social science problems. In this context, the present study aims to explain the main components of the C3 Framework and to design sample applications for the social studies lesson in accordance with the curriculum in Türkiye. The study is expected to provide new perspectives and guidance to social studies teachers while planning, implementing and evaluating their lessons.

*Bu çalışma, 19-21 Eylül 2024 tarihleri arasında Mersin'de düzenlenen 4. Uluslararası Eğitimde ve Kültürde Akademik Çalışmalar Sempozyumu'nda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

Makale Türü

Derleme

Önerilen Atıf

Güteryüz, O. & Kılcan, B. (2025). C3 Çerçevesi'ne dayalı sosyal bilgiler eğitimi. *TEBD*, 23(1), 885-903.
<https://doi.org/10.37217/tebd.1568446>

Giriş

Türkiye genelinde 18-30 yaş aralığındaki gençlerle yürütülen yakın tarihli bir araştırmada katılımcıların yalnızca %46'sı değişim yaratmak için oy vermenin etkili olduğunu dile getirmiştir. İlgili araştırmada gençlerin önemli bir oranının gelecek bir seçime katılım konusunda kararsız olduğu (%29,2) ya da oy kullanmamayı (%14,1) tercih edeceği belirlenmiştir. Araştırmadan elde edilen bir diğer sonuç gençlerin öğrenci topluluğu (%12), dernek-vakıf-inisiyatif (%8), siyasi parti ve gençlik kolları (%5), sendika (%4) ve meslek odası (%2) gibi kuruluşlara üyelik ya da gönüllülük oranlarının düşük olmasıdır (KONDA, 2024). 2017 yılında yürütülen bir başka çalışmada da gençlerin sivil veya siyasi organizasyonlara katılım oranının %10'un altında olduğunu belgeleyen bulgular elde edilmiştir (British Council, 2017).

Gençlerin ülkeyi ve toplumu etkileyen önemli konulara kayıtsız kalması ve sorumluluk almaktan kaçınması modern demokrasinin sürdürülebilirliğine zarar verecek bir göstergedir. Aktif ve sorumlu vatandaşlar “kamu sorunlarını tespit ve analiz eder; sorunların nasıl tanımlanacağı ve ele alınacağı konusunda diğer insanlarla müzakerede bulunur; yapıcı ve iş birliğine dayalı eylemler gerçekleştirir; gruplar oluşturur ve sürdürür; hem büyük hem de küçük kurumları etkilemeye çalışır; oy verir, jürilerde görev alır, haberleri ve güncel olayları takip eder” (National Council for Social Studies [NCSS], 2013, s. 19). Bu yeterlilikler anayasal demokrasinin merkezindeki faaliyetlerdir ve gelişmiş ülkeler başta olmak üzere günümüzde birçok ülke vatandaşlarını bu becerilerle donatmak istemektedir.

Sosyal bilimler, sözü edilen bilgi ve becerilerin öğrenilmesine yardımcı olmasına rağmen muhtemelen düşük kariyer fırsatları nedeniyle öğrencilerin ve ebeveynlerinin ilgisini çekememektedir. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verileri sosyal bilimler alanında kariyerini sürdüren öğrencilerin istihdam sorunu yaşadığını göstermektedir. Yükseköğretim İstihdam Göstergeleri 2023 yılı verileri incelendiğinde lisans mezunlarında kayıtlı istihdam oranı en düşük alanların “sanat ve beşeri bilimler” (%62,2) ile “sosyal bilimler, gazetecilik ve enformasyon” (% 69,9); ilk iş bulma süresi en uzun alanların “yönetim ve hukuk” (19 ay) ile “sosyal bilimler gazetecilik ve enformasyon” (18.3 ay); öğrenim görülen eğitim alanı ile uyumlu bir meslek grubunda çalışma oranı en düşük alanın ise (%19,9) “sosyal bilimler, gazetecilik ve enformasyon” olduğu görülmektedir (Türkiye İstatistik Kurumu [TÜİK], 2024). Bu problemlerin altında yükseköğretimde işgücü piyasasının talepleriyle örtüşmeyen bölümler ve ihtiyaç fazlası kontenjan gibi yapısal nedenler de bulunmaktadır. Ancak kariyerlerini etkili bir şekilde yönetebilmeleri için öğrencilere daha nitelikli eğitim fırsatları sunmak ve öğrencilerin sosyal bilimler yeterliliklerini geliştirmek gerekmektedir. Bu doğrultuda temel eğitimde sosyal bilgiler dersine önemli görevler düşmektedir.

Öğrencilerin geleceğin iş dünyasında donanımlı ve rekabetçi olmalarını sağlamak için erken çocukluk döneminden itibaren 21. yüzyıl becerilerinin gelişimini desteklemek gerekmektedir (Jimenez, 2020). Günümüzde öğrencilerden yalnızca disiplinlere ait bilgiye hâkim olmaları yerine bu bilgiyi gerçek sorunlara uygulamaları, iş birliği halinde çalışmalarını ve çözümlerini etkili bir şekilde paylaşmalarını beklenmektedir (NCSS, 2013). Ders kitabındaki bilgilerin öğrencilere geleneksel tekniklerle öğretildiği ve öğrencilerin ne kadar öğrendiklerini görmek için testlerle değerlendirildiği eğitim tasavvuru anlamlı öğrenmeyi desteklememektedir. Eğitim psikolojisi alanındaki araştırmalar derinlemesine öğrenme için çocukların anlamadıkları şeyleri sorgulamaları, araştırmaları, keşfetmeleri ve bunları mantıklı ve tutarlı bir şekilde iletebilmeleri gerektiğini ortaya koymuştur (VanSledright, 2013). Uzun yıllar sosyal bilgiler dersine hâkim olan öğretmen anlatımı, okuma ve ezberlemenin yerine öğrencilerin konulara sosyal bilimcilerin düşünme şekliyle yaklaştığı ve problemlerin çözümüne katılım sağladığı öğretim uygulamalarına ihtiyaç duyulmaktadır (Neel ve Palmeri, 2017). C3 (College, Career, Civic Life) Çerçevesi bu ihtiyaca cevap verecek niteliktedir. Çerçeve, öğrencilerin sorgulamaya dayalı etkinliklerle kaynakları analiz etmesi ve araştırmalarını sivil eyleme dönüştürmesi gerektiğini öne sürmektedir. Öğrenciler böyle bir süreç sonucunda bilinçli ve demokratik eylemlerde bulunarak kamusal hayata katkıda bulunacaklardır (Bickford ve Clabough, 2019; Levinson ve Levine, 2013).

Bu avantajlarına rağmen C3 Çerçevesi'ne yönelik araştırmalar Türkçe alanyazında oldukça sınırlıdır. İki çalışmada C3 Çerçevesi'nde yer alan kazanımlar, Türkiye'de uygulanan ilkokul 4. sınıf (Görmez, 2018) ve ortaokul 5., 6. ve 7. sınıf (Görmez, 2019) sosyal bilgiler dersi kazanımları ile karşılaştırılmıştır. İlgili çalışmalarda C3 Çerçevesi'nde yer alan kazanımların Türkiye'de uygulanan Sosyal Bilgiler Öğretim Programı kazanımlarına kıyasla daha kapsamlı, güncel ve uygulamaya dönük olduğu öne sürülmüştür. Alanyazındaki bir diğer çalışmada seçimler ve oy verme eğitimi bağlamında C3 Çerçevesi'nin bileşenlerinden biri olan sorgulama yayı kullanılmıştır (Gülyüz vd., 2024). Mevcut çalışmada ise alanyazındaki çalışmalardan farklı olarak C3 Çerçevesi'nin öğretim felsefesi ve temel ilkeleri doğrultusunda sosyal bilgiler eğitiminin nasıl yürütüleceği ele alınmaktadır. Buradan hareketle çalışmada "C3 Çerçevesi'ne dayalı sosyal bilgiler dersi nasıl tasarlanabilir?" sorusuna cevap aranmıştır. Çalışmanın sosyal bilgiler öğretmenlerine derslerini yapılandırırken yardımcı olacağı ve konuyla ilgilenen araştırmacılara fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

C3 Çerçevesi

Amerikan Ulusal Sosyal Bilgiler Konseyi (NCSS) tarafından 2013 yılında yayımlanan C3 (College, Career, Civic Life) Çerçevesi; K12 öğrencilerini üniversite, kariyer ve sivil yaşama hazırlamak için gerekli olan kavramlar, beceriler ve disiplin araçları konusunda eyaletlere rehberlik sunmayı ve sosyal bilgiler eğitimcilerinin pedagojik yaklaşımlarını desteklemeyi amaçlamaktadır. C3 Çerçevesi sosyal bilimler eğitimi uzmanları, profesyonel kuruluşlar, meslek örgütlerinin temsilcileri ve

öğretmenler ile iş birliğine dayalı olarak üç yıllık bir çabanın sonucunda ortaya çıkmıştır. Proje direktörlüğünü Kentucky Üniversitesinden Kathy Swan yapmıştır (NCSS, 2013). 10. yılında C3 Çerçevesi'nin kullanım durumu incelendiğinde 50 eyaletten 38'inin kılavuzun belirli bölümlerini veya tamamını sosyal bilgiler müfredatlarına dâhil ettiği görülmektedir (Grant vd., 2023).

C3 Çerçevesi üniversitede sosyal bilimler alanlarında gerekli görülen disiplinler bilgi ve okuryazarlıkların yanı sıra işyerinde ihtiyaç duyulan eleştirel düşünme, problem çözme ve takım çalışması gibi becerileri vurgulayarak öğrencileri lise sonrası akademik ve profesyonel hayata hazırlamayı amaçlamaktadır (NCSS, 2013). Çerçeve öğrencileri kompleks sosyal bilgiler araştırmalarına dahil ederek onların sorgulama becerilerini geliştirmeyi ve 21. yüzyılda bilinçli ve etkin demokratik vatandaşlar olmalarını arzulamaktadır (Casey, 2020).

C3 Çerçevesi'ne dayalı sosyal bilgiler eğitimi öğrencileri müfredata ve ders kitabına bağlı kalmaktan kurtararak analitik sorgulamalar için otantik materyalleri kullanmaya olanak sağlamaktadır (Marston ve Handler, 2016). Çerçeve bilimsel araştırma süreçlerine odaklanarak dünyayı soru ve hipotezlerle açıklamaya çalışır. Örneğin öğrenciler tarih araştırmalarına dahil olduklarında sadece tarihi öğrenmek yerine onu oluşturma yeteneğine sahip olurlar. Geçmişle ilgili sorgulayıcı ve eleştirel çalışmalara katılmak tarihin "izole edilmiş ilgisiz gerçekler olarak görülmesini ve ezberlenme trendini durdurur" (Griggs, 2017, s. 32).

Öte yandan C3 Çerçevesi'nin bazı sınırlılıklarını belirtmek gerekir. Çerçeve kapsamlı bir sosyal bilgiler eğitiminde bulunması gereken her şeyi içermemektedir ve çoğunlukla vatandaşlık, ekonomi, coğrafya ve tarih disiplinlerine odaklanmaktadır. Ekip, geliştirme sürecini kolaylaştırmak ve özlü bir belge üretmek için bu kararı vermiştir. Ancak kılavuzda psikoloji, sosyoloji ve antropoloji gibi disiplinlerin de insan deneyimini anlamak için gerekli olduğu dile getirilmektedir. Bu disiplinler ana gövdede yer almasa da çerçeveye uyumlu destekleyici kaynaklar olarak ekler bölümünde sunulmuş ve kullanılması önerilmiştir. Bunların yanı sıra çerçeve müfredat içeriğine doğrudan müdahalede bulunmamakta ve ana kavramlar ile sorgulama becerilerine odaklanmaktadır. Böylelikle içeriklerin kullanıcılar tarafından yapılandırılmasına olanak tanınmıştır. Çeşitli müfredatlarda hangi konuların hangi sınıf düzeyinde öğretileceği farklılık gösterdiği için içerikten ziyade kavram ve beceriler ön plana alınmıştır (NCSS, 2013).

Sosyal bilgiler müfredat içeriği için daha kapsamlı bir yönerge NCSS'in önceki yayınlarında yer almaktadır. 1994 yılında yayımlanan ve 2010 yılında güncellenen Sosyal Bilgiler Ulusal Müfredat Standartları içeriği belirlemede ve uygulamada rehberlik edecek on tema ortaya koymuştur. Bunlar; "1) Kültür, 2) Zaman, Süreklilik ve Değişim, 3) İnsanlar, Yerler ve Çevreler, 4) Bireysel Gelişim ve Kimlik, 5) Bireyler, Gruplar ve Kurumlar, 6) Güç, Otorite ve Yönetim, 7) Üretim, Dağıtım ve Tüketim, 8) Bilim, Teknoloji ve Toplum, 9) Küresel Bağlantılar, 10) Vatandaşlık İdeali ve Uygulamaları"

şeklinde (NCSS, 1994, 2010). Bu belgeler ile birlikte C3 Çerçevesi, son yıllarda sosyal bilgiler öğretimini yönlendirmek ve güçlendirmek için önemli kılavuzlar olmuştur (Herczog, 2013).

Sorgulama Yayı

Sosyal bilgiler eğitiminde sorgulamaya dayalı öğrenmenin uzun bir tarihi vardır. 1920'lerden itibaren Harold Rugg ve Paul Hanna gibi eğitimciler, öğrencileri sivil katılıma hazırlamak için sorgulamaya dayalı yöntemleri önermiştir. Benzer şekilde John Dewey eğitimin amacının demokrasinin aktif katılımcıları olacak eleştirel düşünürler yetiştirmek olduğunu ve problem çözmenin önemini savunmuştur. Ayrıca Maria Montessori, Jean Piaget ve Jerome Bruner gibi önde gelen araştırmacılar da küçük çocuklarda sorgulama yönteminin kullanılmasının faydalarına değinmiştir (Casey, 2020; Manfra vd., 2023). C3 Çerçevesi bu geleneği sürdürmektedir ve bilişsel araştırmalardan elde edilen bulguların sosyal bilgiler eğitimine en son uygulamasını temsil etmektedir (Saye, 2017). Geçmişten günümüze sorgulamaya dayalı öğrenme modelleri tipik olarak öğrencinin bir soruyu yanıtlamak için otantik kaynakları araştırması, değerlendirmesi ve sonunda bir eser üretmesini içermektedir (Casey vd., 2019).

Sorgulama yöntemi faydalı bir pedagoji olarak önerilse de araştırmalar sosyal bilgiler öğretmenlerinin nadiren bu uygulamayı kullandığını göstermektedir (Thacker vd., 2017). Kalabalık sınıflar, zaman ve kaynak yetersizliği, öğretmen ve öğrenci yeterliliği gibi sorunların yanında belirsizliğe karşı düşük tolerans gibi sorgulamayla ilişkili bilişsel zorluklar bu yöntemin tercih edilmesini engelleyen faktörler arasındadır (Manfra vd., 2023). Alanyazındaki kanıtlar öğrencilerin araştırmaya nasıl başlayacakları, güvenilir kaynakları nasıl bulacakları ve buldukları kaynakları nasıl anlamlandıracakları konusunda zorluk çektiğini ve öğretmenlerin öğrencilerin yaşına uygun okunabilir materyaller bulmakta zorlandıklarını dile getirmektedir. Küçük çocuklara kaynakların güvenilirliğini değerlendirme, çelişkili bilgilerle boğuşma ve birden fazla bakış açısını dikkate alma gibi becerileri kazandırmak kolay değildir (Knapp ve Hopkins, 2018). Sorgulamaya dayalı yöntemleri kullanmak isteyen öğretmenlerin konunun temelini oluşturan disiplin bilgisine ilişkin derinlemesine bir anlayışa ve nitelikli kaynaklara sahip olması gereklidir (Neel ve Palmeri, 2017). Bu sınırlılıklar bertaraf edildiğinde öğrenciler aktarıma dayalı öğretimin yürütüldüğü sınıflarda gelişmeyen bilgi ve becerileri kazanırlar (Grant vd., 2022).

C3 Çerçevesi "Sorgulama Yayı" adı verilen ve sorular yoluyla bilgi arayışına odaklanan dört boyutlu bir yapı üzerine kurulmuştur. Öğrencilerin tabloda gösterilen dört aşamada ilerlemesi gerekmektedir (NCSS, 2013).

Tablo 1. C3 Çerçevesi'nin Organizasyonu

<i>Boyut 1: Sorular Geliştirme ve Sorgulamayı Planlama</i>	<i>Boyut 2: Disiplin Kavramlarını ve Araçlarını Uygulama</i>	<i>Boyut 3: Kaynakları Değerlendirme ve Kanıt Kullanma</i>	<i>Boyut 4: Sonuçları İletme ve Bilinçli Eylemde Bulunma</i>
Soruların Geliştirilmesi ve Sorgulamanın Planlanması	Vatandaşlık	Kaynakların Toplanması ve Değerlendirilmesi	Sonuçların İletilmesi ve Eleştirilmesi
	Ekonomi	İddialar Geliştirme ve Kanıtları Kullanma	Bilinçli Eylemde Bulunma
	Coğrafya		
	Tarih		

NCSS. (2013). *The college, career, and civic life (C3) framework for social studies state standards: Guidance for enhancing the rigor of K-12 civics, economics, geography, and history*. NCSS kaynağından uyarlanmıştır.

Boyut 1: Soruların Geliştirilmesi ve Sorgulamanın Planlanması

Nitelikli sosyal bilgiler eğitimi için bir araştırma sürecini başlatacak ve sürdürebilecek sorulara ihtiyaç vardır. C3 Çerçevesi'nde öğretmenler ya da öğrenciler tarafından ilgi çekici ve destekleyici olmak üzere iki tip soru geliştirilmesi önerilmektedir. İlgi çekici sorular sosyal bilimler disiplinlerindeki konuları ve problemleri ele alan, sosyal dünyanın nasıl işlediğine yönelik merakı tetikleyen, öğrencinin ilgi alanlarını yansıtan, disiplinlerarası argüman ve yorumlama gerektiren genel sorunlardır. Destekleyici sorular ise müfredat amaçları doğrultusunda sosyal bilimler disiplinlerindeki tanımlara, açıklamalara, kavramlara ve süreçlere odaklanmaya yardımcı olur. Destekleyici sorular, ilgi çekici soruları yanıtlamak için öğrencileri bilgi temeline yönlendirir (Corocco ve Marino, 2014; NCSS, 2013).

İlgi çekici sorular oluşturmanın anahtarı akademik olarak araştırmaya ve öğrenmeye değer, entelektüel titizlik gerektiren bir sorunun öğrenci dünyasıyla bağlantı kurabilmesindeki dengede yatmaktadır. Medyada gündemde olan ya da öğrencilerin kendi aralarında konuştuğu konuları gözlemek ilgi çekici sorular oluşturmaya yardımcı olabilir. Bu tür soruların genellikle kesin ve tek bir yanıtı yoktur. Öğrenciler kaynakları incelerken farklı sonuçlar ve yorumlar çıkarabilir. Bu noktada destekleyici sorular sosyal bilimlerin kavram ve içeriğine ulaşmak için öğrencilere iskele kurar (Grant vd., 2022; Paska, 2018). Sonraki aşamada ise bu soruların nasıl çözüme kavuşturulacağı planlanmalıdır.

Boyut 2: Disiplin Kavramlarının ve Araçlarının Uygulanması

Sosyal bilgiler içerikleri günlük hayatla ilişkili olduğundan öğrenciler sorulara önsezilerine ve deneyimlerine dayanarak çözümler önerebilir. Ancak zengin bir sorgulama süreci, disiplinlerarası araştırma ve bilgiye erişme fırsatı sunmalıdır. Bazı sorular bir disiplini temel alsın da mümkün olduğu kadar kapsamlı disiplinlerarası çalışmalar teşvik edilmelidir (NCSS, 2013). Çünkü sorgulama sürecinin tek bir bakış açısı üzerinden yürütülmesi bulanık ve eksik bir portre sunar (Marston ve Handler, 2016). Örneğin vatandaşlığa dair birçok sosyal mesele tarihsel, siyasi, ekonomik ve coğrafi

karmaşıklık içerir. Bu nedenle öğrenciler karmaşık sosyal olguları kavrayabilmek için çoklu disiplin mercekleri kullanılmalıdır (Cuenca, 2021). C3 Çerçevesi'nde yer alan disiplin kavramları ve araçları şu şekildedir:

Tablo 2. Disiplin Kavramları ve Araçları

<i>Vatandaşlık</i>	<i>Ekonomi</i>	<i>Coğrafya</i>	<i>Tarih</i>
Sivil ve Siyasi Kurumlar	Ekonomik Karar Verme	Coğrafi Temsiller: Dünyanın Mekansal Görünümleri	Değişim, Süreklilik ve Bağlam
Katılım ve Müzakere: Sivil Erdemlerin ve Demokratik İlkelerin Uygulanması	Borsa ve Piyasalar	İnsan Çevre Etkileşimi: Yer, Bölgeler ve Kültür	Perspektifler
Süreçler, Kurallar ve Yasalar	Ulusal Ekonomi	İnsan Nüfusu: Mekansal Örüntüler ve Hareketler	Tarihsel Kaynaklar ve Kanıtlar
	Küresel Ekonomi	Küresel Bağlantılar: Değişen Mekansal Örüntüler	Nedensellik ve Argümanlar Üretme

NCSS. (2013). *The college, career, and civic life (C3) framework for social studies state standards: Guidance for enhancing the rigor of K-12 civics, economics, geography, and history*. NCSS kaynağından uyarlanmıştır.

Tablo 2'de görüldüğü üzere C3 Çerçevesi dört temel disipline odaklanmıştır. Alt başlıklar kavramsal içerikleri ve becerileri ele almaktadır. Bu çalışmanın kapsamı dışında olduğu için alt başlıklara değinilmemiştir.

Boyut 3: Kaynakların Değerlendirilmesi ve Kanıt Kullanma

Bu boyut öğrencilerin soruları cevaplamak için kaynakları toplaması, değerlendirmesi, iddialar geliştirmesi ve bu iddiaları kanıtlarla desteklemesi sürecini yansıtmaktadır. Temel hedef öğrencilerin kanıta dayalı argümanlar sunma becerisini geliştirmektir. Sorgulama sürecinin sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi için kaynakların titiz bir şekilde analiz edilmesi ve iyi gerekçelendirilmiş bilgiye dayalı açıklamalar üretilmesi gerekir. Öğretmenler kaynakları önceden seçebilir veya öğrencilere kendi kaynaklarını seçmeleri için rehberlik edebilir. Sosyal bilgiler disiplinlerinde tarihi ve güncel belgeler, ekonomik istatistikler, grafikler, haritalar ve yerel nesnelere gibi birçok kaynak bulunur. Özellikle birincil kaynaklar öğrencilerin heyecanını artıracığı için daha faydalı olabilir. Bu boyutta öğrenciler, kaynakların kendi başına kanıt oluşturmadığını, farklı bakış açıları üzerinden anlatı oluşturmak için uygun materyalleri eleştirel bir şekilde seçmeleri ve incelemeleri gerektiğini öğrenmelidir (NCSS, 2013; Paska, 2018).

Boyut 4: Sonuçların İletilmesi ve Bilinçli Eylemde Bulunma

C3 Çerçevesi sosyal bilgiler dersinin sosyal eylem fikriyle sonuçlanması gerektiğini öne sürer (Griggs, 2017). Sorgulama becerilerini gerçek dünya bağlamına taşımak ve güncel konulara uygulamak sosyal bilgiler eğitimini sivil yaşama entegre eder (Cuenca, 2021). Bu boyutta öğrencilerin

yanıtlarını hangi yöntemlerle paylaşacağı, gerçek dünyadaki çözüme nasıl uygulayacağı ve sorunun ortadan kaldırılmasında hangi rolleri üstleneceği belirlenmelidir (Harshman, 2016; Paska, 2018).

Toplumdaki gerçek sorunları çözmek ve insanlar için olumlu bir değişim yaratmak öğrencilerin yeteneklerini ve özgüvenini geliştirir (Knapp ve Hopkins, 2018). Kamusal problemleri rasyonel bir zeminde tartışmak vatandaşlık becerilerinin gelişimi için oldukça faydalıdır (Bidwell, 2021). Öğrencilerin kazandığı bilgi ve becerileri yansıtması ve bilinçli şekilde eylemde bulunması vatandaşlık hayatına hazırlık deneyimi sağlar. Dolayısıyla öğrenciler vardığı sonuçları bireysel olarak ya da gruplar halinde; sınıfta, okulda ya da kamuya açık bir ortamda; münazara, raporlar, sunumlar, video prodüksiyonları, mektuplar ya da portfolyolar gibi ürünler yoluyla paylaşmalıdır. Bilinçli eylemde bulunmanın bir gazetede köşe yazısı yazmak, bir etkinliğe liderlik etmek, siyasette veya kamuoyunda değişiklikler meydana getirmek için kampanya yürütmek gibi muhtelif yolları vardır (Levinson, 2014; Levinson ve Levine, 2013).

Sosyal Bilgiler Dersi Uygulama Örnekleri

Sosyal bilgiler, “bireyleri, toplulukları, sistemleri ve bunların zaman ve mekândaki etkileşimlerini inceleyen ve öğrencileri yerel, ulusal ve küresel sivil yaşama hazırlayan bir alandır” (NCSS, 2023). C3 Çerçevesi sosyal bilgiler eğitimindeki temel paradigmalardan ikisi olan sosyal bilimler ve yansıtıcı sorgulama geleneklerinin güçlü yönlerini birleştirir (Long, 2017). C3 Çerçevesi hayata sosyal bilimcilerin düşünme şekli ile bakan, hipotezleri test eden, kavramlar ve genellemelerden yararlanan öğrenciler yetiştirmeyi hedefleyen sosyal bilim taraftarları ile sosyal problemlere duyarlı, bireysel ve toplumsal sorunları çözebilen, kendi değer yargılarını keşfeden, siyaset ve inanç gibi konular hakkında karar verme becerileri gelişmiş öğrenciler yetiştirmeyi hedefleyen yansıtıcı sorgulama taraftarlarının fikirleriyle uyumludur (Barr vd., 2013).

Aşağıda sosyal bilgiler derslerinde kullanılacak uygulama örnekleri sunulmuştur. Her örnek, öğretim programıyla (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2024) bağlantı kurmak için giriş ve sorgulama yayıyla uyumlu; sorular, görevler ve eylem basamaklarını içermektedir. Bunlara ek olarak öğrenci performanslarını değerlendirmek için öneriler ve sorgulama sürecinde kullanılacak örnek kaynaklar¹ sunulmuştur.

Tablo 3. Uygulama Örneği 1

<i>Basamaklar</i>	<i>Açıklamalar</i>
Giriş	Bu sorgulama etkinliğinde öğrenciler demokrasinin temel ilkelerini araştırır ve Türkiye’deki demokrasinin niteliğine yönelik argümanlar geliştirir. Etkinliğin yedinci sınıfta “Yaşayan Demokrasimiz” öğrenme alanında uygulanması önerilmektedir. Etkinlik, öğretim programındaki “SB.7.4.2. Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin yönetim yapısını çözümlenebilme, SB.7.4.3. Ülkemizdeki demokrasinin gelişimini, demokrasinin temel ilkeleri açısından yorumlayabilme ve SB.7.4.4. Demokrasinin uygulama sürecinde karşılaşılan sorunları özetleyebilme” öğrenme çıktılarıyla uyumludur. Etkinliğin dokuz ders saati süreceği tahmin edilmektedir.

¹Bu makalenin yazarlarının örnek kaynaklar sunması, bu kaynaklardaki içerikleri onayladığı veya desteklediği anlamı taşımamaktadır.

Sorular	<p>İlgi çekici soru: Türkiye demokratik bir ülke midir? Destekleyici sorular: Devlet yönetim biçimleri nelerdir? Dünyanın farklı bölgelerinde liderler nasıl seçilir? Demokrasi nedir? Demokrasinin bileşenleri nelerdir? Demokrasi ile cumhuriyet kavramı arasındaki ilişki nedir? Türkiye'deki demokrasinin kalitesi diğer ülkelerle kıyaslandığında ne durumdadır? Demokrasi ile ekonomik refah arasında ilişki var mıdır? Refah düzeyi yüksek ülkelerde hangi yönetim biçimleri uygulanmaktadır? Türkiye'de demokrasinin kökenleri nereye dayanmaktadır? Osmanlı Devleti'nden günümüz Türkiye'sine kadar ne tür demokratik değişimler yaşanmıştır? Öğrencilerin bu soruları cevaplamaları için ilgili disiplinlerdeki bilgilere erişmesi gerekir. Akademik kaynaklar öğrencilerin seviyesine uygun olarak sadeleştirilmelidir. Daha basit kaynaklarda öğrencilere kendi araştırmaları için rehberlik edilmelidir.</p>
Görevler	<p>A) Öğretmen konuya genel bir giriş yapmak için 'Devlet liderleri gücünü ve yetkisini nereden alıyor?' sorusunu yöneltilir. Tartışmanın ardından üç haftalık sorgulama etkinliğine yön verecek ilgi çekici soru ve destekleyici sorular öğrencilerle paylaşılır.</p> <p>B) Sorgulama sürecinin ilk adımında öğretmen rehberliğinde akıllı tahta üzerinden devlet yönetim biçimleri (cumhuriyet, monarşi, meşrutiyet, oligarşi, teokrasi, otokrasi, diktatörlük vb.) araştırılır ve cumhuriyetin en iyi yönetim şekli olup olmadığı tartışılır. Daha sonra öğrenciler gruplar halinde her bir yönetim biçimine yönelik kısa bir senaryo yazar ve canlandırır. Süreç sonunda öğrencilerden araştırma ödevi olarak bahsedilen yönetim biçimlerini uygulayan örnek ülkeler bulmaları istenir. Öğretmen ise sonraki derse kadar demokrasinin tanımı, bileşenleri ve cumhuriyet ile ilişkisine dair bir sayfalık metin hazırlamalıdır (Kaynak 1 ve 2).</p> <p>C) Öğrenciler örnek ülkeleri ve yönetim biçimlerini sınıf ile paylaşır. Daha sonra öğretmen hazırladığı metinleri öğrencilere dağıtır. Öğrenciler metinleri okuduktan sonra 'Bir devletin demokratik bir ülke olarak değerlendirilebilmesi için ne tür faaliyetler gerekir?' sorusu yöneltilir. Öğrenciler sıra arkadaşları ile tartışıp ortak fikirlerini belirtir. Cevaplar tahtaya maddeler halinde yazılır ve düzenlenerek liste haline getirilir. Araştırma ödevi olarak öğrencilerden medyadaki haberleri incelemeleri ve demokrasinin temel gerekliliklerini (hukukun üstünlüğü, siyasi eşitlik, çok partili/adil ve düzenli tekrarlanan seçimler, bilgi edinebilme ve ifade özgürlüğü gibi) yansıtan veya ihlal eden örnekler bulmaları istenir. Her öğrenci tespit ettiği örneği olumlu veya olumsuz açıdan değerlendirecek bir paragraf yazmalıdır.</p> <p>D) Dünya Demokrasi Endeksi Haritası (Kaynak 3) öğrencilere sunulur ve demokrasi endeksinin nasıl hesaplandığı açıklanır (Demokrasi Endeksi "devletleri seçim süreci ve çoğulculuk, hükümetin işleyişi, siyasi katılım, siyasi kültür ve sivil özgürlükler kategorilerinde 0-10 arası bir ölçekte derecelendiriyor. Bu kategorilerden elde edilen ortalama puana göre devletler 0-4 puan otoriter rejim, 4-6 puan melez rejim, 6-8 puan kusurlu demokrasi, 8-10 puan tam demokrasi olarak sınıflandırılıyor"). Öğrencilerden haritadaki en demokratik ve en otoriter 10 ülkeyi bulmaları ve tahtaya yazmaları istenir. Daha sonra Türkiye'nin demokrasi puanları incelenir. Ödev olarak öğrenciler en az iki farklı kuruluşun demokrasi/özgürlük indekslerinde Türkiye'nin durumunu araştırıp bir sayfalık rapor hazırlayacaktır (Örnekler: Kaynak 4). Sonraki aşamada elde edilen sonuçlar sınıfta sunulmalı ve raporların güvenilir olup olmadığı tartışılmalıdır.</p> <p>E) Ekonomi disiplini ile bağlantı kurmak için öğrencilere Küresel Refah Endeksi sunulur (Kaynak 5). Raporun hangi göstergeler temel alınarak hazırlandığı incelenir. Akıllı tahta üzerinden refah düzeyi en yüksek ve en düşük on ülkenin nasıl yönetildiği araştırılır.</p> <p>F) Tarih disiplini ile bağlantı kurmak için Türk demokrasi tarihinin seyrini etkileyen önemli olaylar incelenmelidir (Senedi İttifak, Tanzimat Fermanı, Islahat Fermanı, 1. Meşrutiyet, Kanunu Esasi, 2. Meşrutiyet, Türkiye Büyük Millet Meclisinin Açılışı, Saltanatın Kaldırılması, Cumhuriyetin Kurulması, Halifeliğin Kaldırılması, Çok Partili Hayata Geçiş, Anayasalar ve Darbeler) (Kaynak 6). İlk aşamada öğrencilerle birlikte sınıf tahtasına demokratik değişimleri özetleyen bir tarih şeridi hazırlanır. Daha sonra akıllı tahtadan https://sanalmuze.gov.tr/ adresi açılır ve olaylarla ilişkili tarihi mekânlar ve eserler incelenir. Araştırma ödevi için öğrenciler sıra arkadaşları ile gruplar oluşturur. Her grup tarih şeridinde yer alan bir konuyu seçmeli ve sonraki derse kadar karton bir kâğıda infografik hazırlamalıdır. Öğrenciler araştırma için çeşitli gazetelerin online arşivlerine (Kaynak 7) yönlendirilebilir.</p> <p>G) Öğrenciler bu noktaya kadar demokrasi ve Türkiye'de uygulanma süreci hakkında genel bir anlayış geliştirmelidir. Son aşamada her bir öğrenciden Türkiye'deki demokrasinin niteliğine yönelik bir kompozisyon yazması istenir. Öğrenciler argümanlarını kaynaklardan elde ettiği kanıtlarla destekleyerek sunmalıdır. Örnek kompozisyon formatı şu şekilde olabilir: Türkiye oldukça demokratik bir ülkedir çünkü ... Türkiye kısmen demokratik bir ülkedir çünkü... Türkiye demokratik bir ülke değildir çünkü... Kompozisyonda ayrıca demokrasinin gerekli olup olmadığı ele alınabilir. Demokrasi gereklidir çünkü... Demokrasi gerekli değildir çünkü...</p>
Eylem	<p>Hazırlanan infografikler okul koridorlarındaki panolara asılır. Öğrenciler kompozisyonlarını ailesine ve akranlarına açıklar. Öğrenciler öğrendiklerini gruplar halinde panel düzenleyerek diğer sınıflara aktarır.</p>
Değerlendirme	<p>Öğrencilerin sorgulama sürecinde tartışmalara katılımı sınıf listesine artı işareti koyarak kaydedilir ve performans notuna yansıtılır. Ödevler kontrol listesi (checklist) kullanılarak (Örn. Haberleri doğru şekilde analiz etti: Evet / Hayır) değerlendirilir. Son aşamada üretilen kompozisyonları değerlendirmek için rubrik kullanılmalıdır. Öğrenci performanslarının alt boyutları (Örn. raporun yazım dili, argümanların ve kanıtların tutarlılığı, kaynakların çokluğu) betimlenerek değerlendirilir. Ayrıca öğrenme çıktıları ile uyumlu olarak çaktan seçmeli ve açık uçlu sorular hazırlanabilir ve öğrencilerin bilgi düzeyleri ölçülebilir.</p>

Örnek Kaynaklar	Kaynak 1: Robert Dahl: Demokrasi Üzerine, Phoenix Yayınevi. Kaynak 2: Robert A. Dahl, David Froomkin & Ian Shapiro: Democracy. Encyclopedia Britannica (https://www.britannica.com/topic/democracy). Kaynak 3: The Economist Intelligence Unit (EIU): Democracy Index 2023 (https://www.eiu.com/n/campaigns/democracy-index-2023/). Kaynak 4: International IDEA: The Global State of Democracy 2024 (https://www.idea.int/gsood/2024/); Word Justice Project: Rule of Law Index 2024 (https://worldjusticeproject.org/rule-of-law-index/downloads/WJPIIndex2024.pdf). Kaynak 5: Legatum Institute: The 2023 Legatum Prosperity Index (https://www.prosperity.com/download_file/view_inline/4789). Kaynak 6: Kemal Karpat: Türk Demokrasi Tarihi, Timaş Yayınları. Kaynak 7: (https://dijital-kutuphane.mkutup.gov.tr/tr/periodicals/fulltextsearch/fulltextsearch ; https://gazetearsivi.milliyet.com.tr/ ; https://egazete.cumhuriyet.com.tr/yayinlar)
-----------------	--

Tablo 4. Uygulama Örneği 2

Basamaklar	Açıklamalar
Giriş	Bu sorgulama etkinliğinde sosyal bilgiler dersini güncel konularla ilişkilendirmek isteyen öğretmenler için enflasyon konusu ele alınmıştır. Etkinlik boyunca öğrenciler enflasyonun nedenlerini keşfeder ve Türkiye'deki enflasyonu değerlendirir. Etkinliğin yedinci sınıfta "Hayatımızdaki Ekonomi" öğrenme alanı tamamlandıktan sonra uygulanmasını önerilmektedir. Etkinliğin 9 ders saati süreceği tahmin edilmektedir.
Sorular	İlgi çekici soru: Ülkemizde ürünlerin fiyatları neden sürekli artıyor? Destekleyici sorular: Enflasyon nedir? Enflasyonun nedenleri nelerdir? Enflasyon nasıl ölçülür? Ekonomi bilimi enflasyona ne tür çözümler önermektedir? Türkiye Cumhuriyeti Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Merkez Bankası enflasyona nasıl müdahale etmektedir? Türkiye'de ve diğer ülkelerde enflasyon oranları nasıldır? Türkiye'de güncel enflasyon oranları geçmiş dönemlerle karşılaştırıldığında ne durumdadır? Öğrencilerin bu soruları cevaplamaları için ilgili disiplinlerdeki bilgilere erişmesi gerekir. Akademik kaynaklar öğrencilerin seviyesine uygun olarak sadeleştirilmelidir. Daha basit kaynaklarda öğrencilere kendi araştırmaları için rehberlik edilmelidir.
Görevler	A) Öğretmen 'Günlük yaşamda enflasyon kelimesini çok sık duyuyoruz. Bu kelimenin ne anlama geldiğini biliyor musunuz?' sorusunu yöneltir. Tartışmanın ardından üç haftalık sorgulama etkinliğine yön verecek ilgi çekici soru ve destekleyici sorular öğrencilerle paylaşılır. B) Sorgulama sürecinin ilk adımında temel kavramların (mal, hizmet, fiyat, arz, talep, enflasyon vb.) anlaşılması için öğrencilerle birlikte sözlükler kullanılarak (Kaynak 1 ve 2) akıllı tahtada Canva sitesi üzerinde kavram haritası hazırlanır (https://www.canva.com/tr_tr/sema/kavram-haritasi/). Öğrenciler haritayı incelerken 'Bu kavramlar arasında nasıl bir ilişki var?' sorusu yöneltir. Daha sonra sınıf tahtasına üç dikey çizgi çekilerek fiyat artışı, hayat pahalılığı ve enflasyon kavramları arasındaki farklar ele alınır. Ardından Kaynak 3'te yer alan çizgi film ve videolar izlenir; bulmaca kitabı akıllı tahtaya yansıtılarak doldurulur. Son olarak öğrenilen kavramların uygulanması için sınıfta semt pazarlarını canlandırarak drama etkinliği düzenlenir. Öğretmen süreç boyunca kavram yanılgılarını tespit etmek için sorular sormalı ve öğrenilenleri pekiştirmek için ek açıklamalar yapmalıdır. C) Öğrenciler bilgisayar laboratuvarında gruplara ayrılarak enflasyonun nedenlerini (talep enflasyonu, maliyet enflasyonu, para arzı, enflasyon beklentileri) araştırır (Kaynak 4). Her gruptan ders sonuna kadar bir sayfalık rapor yazmaları istenir. Sonraki derste öğretmen rehberliğinde iktisat alanında uzman akademisyenlerin enflasyona yönelik çözüm önerileri incelenir. Öğrenciler bu önerileri defterine not alır. D) Akıllı tahta üzerinden Üretici Fiyat Endeksi ve Tüketici Fiyat Endeksi kavramları incelenir ve bu endekslerin nasıl hesaplandığı araştırılır. Ardından resmi ve profesyonel kuruluşların enflasyona dair güncel istatistikleri öğrencilere sunulur (Kaynak 5). Öğrencilerden TÜİK ve ENAG'ın enflasyon verilerini karşılaştırmaları ve yorumlamaları istenir. Kaynakların değişkenliğine yönelik tartışma yürütülür. Farklı ülkelerdeki enflasyon oranları incelenir ve Türkiye ile karşılaştırılır (Kaynak 6). E) Öğretmen Kaynak 7'yi izleyerek konunun ana hatlarına yönelik bir sunum hazırlar ve öğrencileriyle paylaşır. Daha sonra Kaynak 8 akıllı tahtaya yansıtılır ve geçmişteki yüksek enflasyon dönemleri incelenir. Ödev olarak öğrencilerden yüksek enflasyon dönemlerine ait gazete arşivleri, belgeseller ve biyografileri araştırmaları ve dönemin koşullarını betimleyen hikâye yazmaları istenir (Kaynak 9). Ayrıca öğrenciler aile büyükleri ile ilgili dönemlerdeki ekonomik koşullara yönelik röportajlar yapabilir. Diğer derste her öğrenci öğrendiklerini özetleyerek sınıf ile paylaşır. F) Son aşamada öğrenciler ilgi çekici soruyu cevaplamak için rapor yazar. Öğrenciler argümanlarını kaynaklardan elde ettiği kanıtlarla destekleyerek sunmalıdır. Örnek rapor formatı şu şekilde olabilir: (Ülkemizde mal ve hizmetlerin fiyatı artıyor. Çünkü... Türkiye enflasyonla mücadelede başarılıdır/kısmen başarılıdır/başarılı değildir. Çünkü...).
Eylem	Öğrenciler ulaştığı sonuçları panel düzenleyerek diğer sınıflara aktarır. Öğrenciler raporlarını fotokopi yoluyla çoğaltarak ailelerine ve komşularına dağıtır.
Değerlendirme	Öğrencilerin etkinlik sürecine katılımı kontrol listesi ile kaydedilir (Örn. Grup tartışmalarına katıldı: Evet/Hayır, Haritaları dikkatle inceledi: Evet/Hayır). Hazırlanan raporlar rubrik ile değerlendirilir (Örn. Enflasyonun nedenlerini çoklu bakış açısıyla ele aldı. Enflasyon politikalarını kanıtlara dayanarak değerlendirdi).

Örnek Kaynaklar	<p>Kaynak 1: Mahfi Eğilmez: Ekonomi Sözlüğü, Enflasyon Nedir, Nasıl Ölçülür? Hayat Pahalılığı ve Enflasyondan Farkı, Türkiye Ekonomisinin Temel Sorunları ve Çözüm Yolu (https://www.mahfiegilmez.com/). Kaynak 2: Mahfi Eğilmez: Örneklerle Kolay Ekonomi, Remzi Kitabevi. Kaynak 3: Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası Herkes İçin Ekonomi: Enflasyon Nedir?, Para, Fiyatlar ve Enflasyon, Yüksek Enflasyonu Neden İstemeyiz?, Enflasyonla Nasıl Mücadele Edilir?, Merkez Bankası Ekonomiyi Nasıl Etkiler?, Para Politikası Nedir, Para Arzı Nedir? Rafadan Tayfa: Merkez Bankasına Bir Yolculuk, Paranın Yolculuğu Bulmaca Kitabı (https://herkesicin.tcmb.gov.tr/). Kaynak 4: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası: Enflasyonun Nedenleri (https://www.tcmb.gov.tr/). Kaynak 5: TÜİK (https://data.tuik.gov.tr/); ENAG: (https://enagrup.org/). Kaynak 6: Trading Economics: Enflasyon Oranı Ülkeler Listesi (https://tr.tradingeconomics.com/country-list/inflation-rate); TradingView: Dünyada Enflasyon Oranı (https://tr.tradingview.com/markets/world-economy/indicators/inflation-rate/?market=Worldwide). Kaynak 7: Bilkent Üniversitesi Herkes İçin Türkiye Ekonomisi Seminerleri, Refet Gürkaynak ve Hakan Kara: Cumhuriyetin ilk 100 yılında Enflasyon ve Para Politikası (https://www.youtube.com/watch?v=yAqKFpM5YY). Kaynak 8: Simge Akkaş ve Koray Kaplıca: Türkiye'nin Yüksek Enflasyonlu Yılları (https://www.dogrulukpayi.com/zaman-tuneli/turkiye-nin-yuksekenflasyon-gecmisi). Kaynak 9: (https://dijital-kutuphane.mkutup.gov.tr/tr/periodicals/fulltextsearch/fulltextsearch; https://egazete.cumhuriyet.com.tr/yayinlar)</p>
-----------------	--

Tablo 5. Uygulama Örneği 3

Basamaklar	Açıklamalar
Giriş	Bu sorgulama etkinliğinde Türkiye için önemli risklerden biri olan deprem konusu ele alınmıştır. Sorgulama sürecinde öğrenciler depremden görülecek zararı en aza indirmek için neler yapılması gerektiğini araştırır. Etkinliğin dördüncü sınıf veya beşinci sınıfta "Evimiz Dünya" öğrenme alanında uygulanması önerilmektedir. Etkinlik öğretim programındaki "SB.4.2.3. Afetlerin etkilerini azaltma konusunda yapılabileceklerle ilişkin oluşturduğu ürünü paylaşabilme ve SB.5.2.3. Yaşadığı ilde meydana gelebilecek afetlerin etkilerini azaltmaya yönelik farkındalık etkinlikleri düzenleyebilme" öğrenme çıktılarıyla uyumludur. Etkinliğin 6 ders saati süreceği tahmin edilmektedir.
Sorular	İlgi çekici soru: Depremden nasıl korunabiliriz? Destekleyici sorular: Deprem nedir? Deprem nasıl oluşur? Deprem şiddeti nasıl belirlenir? Türkiye'de deprem riski yüksek ve düşük bölgeler nerelerdir? Türkiye'de geçmiş depremlere ait veriler nelerdir? Deprem öncesi, anı ve sonrasında yapılması gerekenler nelerdir? Depremler ekonomiyi nasıl etkiler? Deprem hakkında hangi yönetmelikler bulunmaktadır? Depreme yönelik hangi sivil toplum kuruluşları çalışmalar yürütmektedir? Öğrencilerin bu sorulara cevaplamaları için ilgili disiplinlerdeki bilgilere erişmesi gerekir. Akademik kaynaklar öğrencilerin seviyesine uygun olarak sadeleştirilmelidir. Daha basit kaynaklarda öğrencilere kendi araştırmaları için rehberlik edilmelidir.
Görevler	A) Öğretmen 'Karşılaştığımız veya duyduğunuz afet türleri nelerdir?' sorusunu yöneltir. Öğrenci cevapları tahtaya not alınır. Ardından akıllı tahta üzerinden Kaynak 1 açılır ve afetlerin nasıl sınıflandırıldığı incelenir. Son aşamada deprem konusuna dikkat çekilir ve iki haftalık sorgulama etkinliğine yön verecek ilgi çekici soru ve destekleyici sorular öğrencilerle paylaşılır. B) Sorgulama sürecinin ilk adımında depremin tanımı, oluşumu ve şiddeti hakkındaki temel bilgileri edinmek için öğretmen rehberliğinde Kaynak 2 incelenir. Ardından Türkiye Deprem Haritası akıllı tahtaya yansıtılır ve deprem riskinin yüksek ve düşük olduğu bölgeler belirlenir (Kaynak 3). Daha sonra Google Maps sitesi üzerinden deprem riskinin yüksek olduğu bölgelerdeki yapılaşma incelenir ve risk değerlendirilmesi yapılır. Son olarak Türkiye'de geçmiş depremlere ait veriler (depremin şiddeti, yıkılan bina sayısı ve vefat sayısı gibi istatistikler) karşılaştırılır (Kaynak 4). C) Öğrenciler bilgisayar laboratuvarında gruplara ayrılarak deprem öncesi, anı ve sonrasında yapılması gerekenleri araştırır (Kaynak 5). Bir sonraki derste her grup ulaştığı sonuçlara dair 5 dakikalık sunum yapmalıdır. D) Ekonomi disipliniyle bağlantı kurmak için akıllı tahta üzerinden 2023 Kahramanmaraş ve Hatay depremlerinin Türkiye ekonomisine etkisini incelenir (Kaynak 6). Daha sonra öğretmen 'Sizce Marmara Depremi gerçekleşirse ne kadar maddi hasar oluşur? Sizce Marmara Depremi'ne karşı alınacak tedbirlerin maliyeti ne kadardır?' sorularını yöneltir. Kaynak 7'deki raporlar incelenerek Marmara Depremi sonucu oluşacak maddi hasar ile deprem öncesi alınacak önlemlerin maliyeti karşılaştırılır. E) Öğretmen, deprem ile ilgili hukuki metinleri ve deprem yönetmeliğinin bileşenlerini sınıf ile paylaşır (Kaynak 8). Ardından akıllı tahta üzerinden depreme yönelik çalışmalar yürüten sivil toplum kuruluşları araştırılır. Öğrenciler bir vatandaş olarak haklarını ve sorumluluklarını tartışır. F) Son aşamada öğrenciler depremin etkilerini en aza indirmek için yapılması gerekenleri listeleyen bir mektup yazar. Ek olarak öğrenciler gruplar halinde her bir destekleyici soruyu cevaplayan videolar çeker.
Eylem	Öğrenciler mektuplarını deprem riskinin yüksek olduğu illerdeki belediyelere gönderir. Çekilen videolar toplumu bilgilendirmek için okulun web sitesinde yayımlanır. Öğrenciler deprem öncesi, anı ve sonrası için bir senaryo oluşturarak okul tiyatrosu etkinliğinde canlandırır. Öğrenciler depremden etkilenen bireylere destek olan sivil toplum kuruluşlarında gönüllük faaliyetlerine katılır.

Değerlendirme	Öğrencilerin tartışmalara katılımı sınıf listesine artı işareti koyarak kaydedilir ve performans notuna yansıtılır. Sunumlar ve tiyatro etkinliği dereceleme ölçeği ile puanlanır (Örn. Öğrenci grup çalışmasında ne derecede aktif? 1- Yetersiz, 2- Orta, 3- İyi, 4- Çok İyi).
Örnek Kaynaklar	Kaynak 1: İçişleri Bakanlığı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD): Afet Türleri (https://www.afad.gov.tr/afet-turleri). Kaynak 2: Kandilli Rasathanesi Deprem Araştırma Enstitüsü: Depremle İlgili Teknik Bilgiler (http://www.koeri.boun.edu.tr/sismo/bilgi/depremedir/index.htm). Kaynak 3: İçişleri Bakanlığı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD): Türkiye Deprem Tehlike Haritası (https://www.afad.gov.tr/turkiye-deprem-tehlike-haritasi). Kaynak 4: İlkay Güder: Türkiye'nin 510 yıllık deprem tarihi (https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/turkiyenin-510-yillik-deprem-tarihi/1407096). Kaynak 5: İçişleri Bakanlığı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD): Deprem Öncesi, Anı ve Sonrası Alabileceğiniz Önlemleri Biliyor Musunuz? (https://www.afad.gov.tr/deprem-onesi-ani-ve-sonrasi-alabileceginiz-onlemleri-biliyor-musunuz). Kaynak 6: Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı: 2023 Kahramanmaraş ve Hatay Depremleri Raporu (https://www.sbb.gov.tr/2023-kahramanmaraş-ve-hatay-depremleri-raporu/). Kaynak 7: İstanbul Planlama Ajansı: Türkiye'de Deprem 25 Yılı (https://ipa.istanbul/yayinlarimiz/genel/turkiyede-depremin-25-yili/), İstanbul Deprem Çalışma Grubu Toplantısı Raporu (https://ipa.istanbul/yayinlarimiz/genel/istanbul-deprem-calisma-grubu-toplantisi-raporu/). Kaynak 8: T.C. Cumhurbaşkanlığı Mevzuat Bilgi Sistemi: Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği (https://www.mevzuat.gov.tr).

Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmada eylem temelli sosyal bilgiler eğitimine yönelik farkındalığı artırmak için C3 Çerçevesi'nin temel özellikleri tanıtılmış ve örnek sorgulama etkinlikleri geliştirilmiştir. Alanyazındaki sonuçlar C3 Çerçevesi ve sorgulamaya dayalı öğretimin 3 ve 4 yaşındaki çocuklarda demokratik vatandaşlık becerilerinin gelişimini (Casey vd., 2019); anaokulu öğrencilerinde temel coğrafi şemaların ve sorgulama becerilerinin gelişimini (Casey, 2020); lise öğrencilerinde düşünme becerileri, topluma katılım becerileri ve empatinin gelişimini (Bidwell, 2021) desteklediğini göstermektedir.

Sosyal bilgiler eğitiminin öncelikli görevi eşitliğe ve adalete önem veren sorumlu vatandaşlar yetiştirmektir. C3 Çerçevesi öğrencilere anayasal demokraside ihtiyaç duyacağı nitelikleri kazandırarak sosyal bilgiler dersinden beklenen hedeflerin gerçekleştirilmesine zemin sağlamaktadır. C3 Çerçevesi öğrencilerin araştırma ve bilgi temelli hareket etmelerine, kararlarını ve davranışlarını rasyonel zeminlerde gerekçelendirmelerine yardımcı olmaktadır. Çerçeve sosyal bilgiler dersini zengin sorular etrafında yeniden yapılandırmakta ve disiplinlerarası araştırmayı teşvik ederek sosyal bilimlere ait problemlerin girift doğasını yakalamaya yardımcı olmaktadır. Çerçeve sosyal bilgiler dersini öğrencilerin hayatlarıyla ilişkilendirerek sıkıcı ve durağan olmaktan kurtarmakta, öğrencilere sınıf duvarlarının ötesine çıkma ve becerilerini gerçek dünyada uygulama fırsatı vermektedir.

Çalışmanın son bölümünde sosyal bilgiler eğitimini güçlendirmek isteyen paydaşlara şu öneriler sunulmaktadır:

- ❖ *Öğretmen yetiştirme programları ve akademisyenler için öneriler:* Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının ve öğretmenlerinin sorgulamaya dayalı ders planı hazırlama becerileri geliştirilmelidir. Eğitim fakültelerinde sorgulama yayı tanıtılabilir ve öğretmenlik uygulaması dersi ile staj okullarında uygulanabilir. Hali hazırda görev yapan öğretmenler için çevrim içi seminerler düzenlenebilir.

- ❖ *Öğretmenler için öneriler:* Sosyal bilgiler öğretmenleri sınıflarında sorgulamaya dayalı öğretim yöntemlerini kullanmalı ve öğrencilerini toplumsal sorunların çözümünde rol almaya ve sivil toplum kuruluşlarıyla daha fazla iç içe olmaya teşvik etmelidir. Öğretmenler sorgulama etkinlikleri tasarlarlarken müfredat ile bağlantılı kompleks ve ilgi çekici problemleri tespit etmeli ve öğrencilerine araştırma süreci için rehberlik etmelidir. Bu süreçte öğrencilere kaynakları analiz etmeleri, sentezlemeleri, sosyal bilimlerdeki kavram ve ilkelerden faydalanarak tutarlı argümanlara ulaşmaları, elde ettiği sonucu diğer insanlara duyurmaları ve öğrendiklerini kullanarak gerçek hayat problemlerini çözmeleri için yeterli imkân ve süre tanınmalıdır.
- ❖ *Araştırmacılar için öneriler:* C3 Çerçevesi'ne yönelik görgül araştırmalar çoğunlukla öğretmenlerin deneyimlerine odaklanmıştır. Bu araştırmalarda öğretmenlerin C3 Çerçevesi ve sorgulamaya dayalı öğretim ile ilgili inançları, uygulamaları, değerlendirmeleri ve karşılaştıkları zorluklar (Long, 2017; Thacker vd., 2017); öğretmen adaylarının stajda C3 Çerçevesi ve sorgulamaya dayalı öğretim yaklaşımını kullanma deneyimleri (Marino ve Crocco, 2020); öğretmenlerin mesleki kimlikleri ile sorgulamaya dayalı öğretim etkinliklerini benimseme eğilimleri arasındaki ilişki (Lu vd., 2024); öğretmenlerin ilgi çekici soruları nasıl geliştirdiği ve nasıl değerlendirdiği (Mueller, 2018); Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) araçları eğitimi alan öğretmenlerin sorgulamaya dayalı dersler geliştirme deneyimleri ve sürece yönelik geri bildirimleri (Hong ve Melville, 2017) incelenmiştir. Bu bağlamda C3 Çerçevesi'nin öğrenciler üzerindeki etkisini ortaya çıkaran daha fazla ampirik çalışmaya ihtiyaç duyulmaktadır. Araştırmacılar çerçeve bileşenlerinin sosyal bilgiler eğitiminde kullanımına yönelik deneysel çalışmalar yürütebilir.

Kaynaklar

- Barr, R., Barth, J. L., & Shermis, S. S. (2013). *Sosyal bilgilerin doğası* (C. Dönmez, Çev. Ed.). Pegem.
- Bickford, J. H. & Clabough, J. (2019). Civic action, historical agency, and grassroots advocacy: Historical inquiry into freedom summer. *The Social Studies*, 111(1), 39-49. <https://doi.org/10.1080/00377996.2019.1653252>
- Bidwell, R. M. (2021). *The marriage of public issues and civic action: A case study on integrating public issues into the C3 framework*. (Doktora Tezi). <https://digitalcommons.library.uab.edu/etd-collection/609> sayfasından erişilmiştir.
- British Council. (2017). Next generation Türkiye: Gençlerin sesini dinlemek. <https://www.britishcouncil.org.tr/nextgeneration/turkey> sayfasından erişilmiştir.

- Casey, E. M. (2020). Can Pre-K use C3? Exploring the usefulness of the C3 framework with prekindergarten students and their teacher in an inquiry on landmarks. *The Social Studies*, 112(4), 161-176. <https://doi.org/10.1080/00377996.2020.1854162>
- Casey, E. M., DiCarlo, C. F., & Sheldon, K. L. (2019). Growing democratic citizenship competencies: Fostering social studies understandings through inquiry learning in the preschool garden. *The Journal of Social Studies Research*, 43(4), 361-373. <https://doi.org/10.1016/j.jssr.2018.12.001>
- Crocco, M. S. & Marino, M. (2014). Investigating a neighborhood: An activity using the C3 framework. *Social Studies and the Young Learner*, 27(1), 19-24. <https://www.socialstudies.org/> sayfasından erişilmiştir.
- Cuenca, A. (2021). Proposing core practices for social studies teacher education: A qualitative content analysis of inquiry-based lessons. *Journal of Teacher Education*, 72(3), 298-313. <https://doi.org/10.1177/0022487120948046>
- Görmez, E. (2018). İlkokul sosyal bilgiler programı ile okul, meslek ve sivil yaşam (C3) çerçeve programında yer alan kazanımların karşılaştırılması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(3), 565-580. <https://dergipark.org.tr/tr/> sayfasından erişilmiştir.
- Görmez, E. (2019). Ortaokul sosyal bilgiler programı ile okul, meslek ve sivil yaşam (C3) çerçeve programında yer alan kazanımların karşılaştırılması. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 23(2), 741-758. <https://dergipark.org.tr/tr/> sayfasından erişilmiştir.
- Grant, S. G., Lee, J., & Swan, K. (2023). The state of the C3 framework: An inquiry revolution in the making. *Social Education*, 87(6), 361-366. <https://www.socialstudies.org/> sayfasından erişilmiştir.
- Grant, S. G., Swan, K., & Lee, J. (2022). *Inquiry-based practice in social studies education: Understanding the inquiry design model*. Routledge.
- Griggs, B. (2017). From learning history to making it: Paulo Freiere and the college, career, and civic life framework. *Ohio Social Studies Review*, 54(2), 30-36. <https://ossr.scholasticahq.com/> sayfasından erişilmiştir.
- Güteryüz, O., Kılcan, B., & Güneş, G. (2024). Sosyal bilgiler dersinde seçimler ve oy verme eğitimi. H. Akdağ (Ed.), *Sosyal bilgiler öğretiminde yeni yaklaşımlar 5 içinde* (s. 69-81). Pegem.
- Harshman, J. (2016). Critical global competence and the C3 in social studies education. *The Social Studies*, 107(5), 160-164. <https://doi.org/10.1080/00377996.2016.1190915>
- Herczog, M. M. (2013). The links between the C3 framework and the NCSS national curriculum standards for social studies. *Social Education*, 77(6), 331-333. <https://www.socialstudies.org/> sayfasından erişilmiştir.

- Hong, J. E. & Melville, A. (2017). Training social studies teachers to develop inquiry-based GIS lessons. *Journal of Geography*, 117(6), 229–244. <https://doi.org/10.1080/00221341.2017.1371205>
- Jimenez, L. (2020). *Preparing American students for the workforce of the future: Ensuring every student's readiness for college, career, and civic life*. <https://www.americanprogress.org/article/preparing-american-students-workforce-future/> sayfasından erişilmiştir.
- KONDA. (2024). Gençlerin Politik Tercihleri Araştırması. <https://konda.com.tr/rapor/182/genclerin-politik-tercihleri-arastirmasi> sayfasından erişilmiştir.
- Knapp, K. A. & Hopkins, A. (2018). What's the buzz? A K-5 school uses the C3 framework. *Social Studies and the Young Learner*, 30(3), 9-13. <https://www.socialstudies.org/> sayfasından erişilmiştir.
- Levinson, M. (2014). Action civics in the classroom. *Social Education*, 78(2), 68-72. <https://www.socialstudies.org/> sayfasından erişilmiştir.
- Levinson M. & Levine P. (2013). Taking informed action to engage students in civic life. *Social Education*, 77(6), 339-341. <https://www.socialstudies.org/> sayfasından erişilmiştir.
- Long, E. R. (2017). *Visions of the possible: Case studies of how social studies teachers enact the C3 framework*. (Doktora Tezi). <http://www.lib.ncsu.edu/resolver/1840.20/34810> sayfasından erişilmiştir.
- Lu, C., Obenchain, K., & Zhang, Y. (2024). Exploring teachers' inclination towards adopting inquiry-based learning in social studies: Insights from teacher professional identity. *Teaching and Teacher Education*, 145, 104628. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2024.104628>
- Manfra, M. M., Hensley, J., & Shaver, E. A. (2023). The C3 framework and the long history of inquiry in social studies education. *Social Education*, 87(6), 396-400. <https://www.socialstudies.org/> sayfasından erişilmiştir.
- Marino, M. P. & Crocco, M. S. (2020). The pre-service practicum experience and inquiry-oriented pedagogy: Evidence from student teachers' lesson planning. *The Journal of Social Studies Research*, 44(1), 151-167. <https://doi.org/10.1016/j.jssr.2019.02.001>
- Marston, C. & Handler, L. K. (2016). Making social studies shine: Strategies for implementing the C3 framework in elementary classrooms. *Social Education*, 80(6), 365-369. <https://www.socialstudies.org/> sayfasından erişilmiştir.
- MEB. (2024). *Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı*. <https://mufredat.meb.gov.tr/> sayfasından erişilmiştir.
- Mueller, R. G. W. (2018). From potential to practice: Compelling questions as an impetus for curricular and instructional change. *The Journal of Social Studies Research*, 42(3), 249-260. <https://doi.org/10.1016/j.jssr.2017.08.003>

- NCSS. (1994). *Expectations of excellence: Curriculum standards for social studies*. NCSS. <https://www.socialstudies.org/> sayfasından erişilmiştir.
- NCSS. (2010). *National curriculum standards for social studies: A framework for teaching, learning, and assessment*. NCSS. <https://www.socialstudies.org/> sayfasından erişilmiştir.
- NCSS. (2013). *The college, career, and civic life (C3) framework for social studies state standards: Guidance for enhancing the rigor of K-12 civics, economics, geography, and history*. NCSS. <https://www.socialstudies.org/> sayfasından erişilmiştir.
- NCSS. (2023). *New definition of social studies approved*. <https://www.socialstudies.org/> sayfasından erişilmiştir.
- Neel, M. A. & Palmeri, A. (2017), Meeting the demands of the C3 framework in elementary social studies methods. *Social Studies Research and Practice*, 12(3), 358-371. <https://doi.org/10.1108/SSRP-08-2017-0047>
- Paska, L. M. (2018). Does inquiry change learning? Geography and the C3 framework. *The Geography Teacher*, 15(1), 5-8. <https://doi.org/10.1080/19338341.2017.1395758>
- Saye, J. W. (2017). Disciplined inquiry in social studies classrooms. M. M. Manfra & C. M. Bolick (Ed.), *The Wiley handbook of social studies research* içinde (s. 336-359). Wiley.
- Thacker, E. S., Lee, J., & Friedman, A. M. (2017). Teaching with the C3 framework: Surveying teachers' beliefs and practices. *The Journal of Social Studies Research*, 41(2), 89-100. <https://doi.org/10.1016/j.jssr.2016.08.001>
- TÜİK. (2024). Yükseköğretim İstihdam Göstergeleri 2023. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Yuksekogretim-Istihdam-Gostergeleri-2023-53466> sayfasından erişilmiştir.
- VanSledright, B. (2013). Can assessment improve learning? Thoughts on the C3 framework. *Social Education*, 77(6), 334-338. <https://www.socialstudies.org/> sayfasından erişilmiştir.

Extended Summary

In a recent survey conducted among young people between the ages of 18-30 across Türkiye, only 46 per cent of the participants stated that voting was effective in creating change. In the related research, it was determined that a significant proportion of young people are undecided about their participation in the next election (29.2%) or would prefer not to vote (14.1%). Another result obtained from the research is the low rates of membership or volunteering in organisations such as student communities (12%), associations-foundations-initiatives (8%), political parties and youth branches (5%), trade unions (4%) and professional chambers (2%) (KONDA, 2024). Another study conducted in 2017 found that the rate of youth participation in civic or political organisations is below 10% (British Council, 2017).

Social studies educators aiming to raise active and responsible citizens are looking for new ways to develop students' civic engagement skills. One such idea is the C3 (College, Career, Civic Life) Framework published by the National Council for the Social Studies (NCSS) in 2013. The C3 Framework aims to provide guidance on the concepts, skills, and disciplinary tools needed to prepare students for college, career, and civic life and to support the pedagogical approaches of social studies educators (NCSS, 2013).

Research on the C3 Framework is quite limited in the Turkish literature. In two studies, the learning outcomes in the C3 Framework were compared with the social studies curriculum outcomes of the 4th grade of primary school (Görmez, 2018) and 5th, 6th, and 7th grade of secondary school (Görmez, 2019) in Türkiye. In another study in the literature, the inquiry arc, one of the components of the C3 Framework, was used in the context of elections and voting education (Güteryüz et al., 2024). In the current study, unlike the studies in the literature, how to conduct social studies education in line with the teaching philosophy and basic principles of the C3 Framework is addressed. From this point of view, the study sought to answer the question 'How can a social studies course based on the C3 Framework be designed?'

The C3 Framework is built on a four-dimensional structure called the "Inquiry Arc" that focuses on the search for knowledge through questions. Students move through the process in four stages: "developing questions and planning inquiries, applying disciplinary concepts and tools, evaluating sources and using evidence, communicating conclusions, and taking informed action" (NCSS, 2013).

In this context, inquiry examples that can be used in social studies courses have been developed. Each example includes questions, tasks, and action steps aligned with the introduction and inquiry arc to link to the curriculum (MEB, 2024). Suggestions for assessing student performance and sample resources that can be used in the inquiry process are also provided.

In the first inquiry activity, students investigate the basic principles of democracy and develop arguments about the quality of democracy in Türkiye. The activity is recommended to be implemented in the seventh grade in the 'Our Living Democracy' learning area. The activity is designed to last nine lesson hours. The compelling question guiding the activity process is the following: Is Türkiye a democratic country? Supporting questions are: What are the forms of government? How are leaders elected in different parts of the world? What is democracy? What are the components of democracy? What is the relationship between democracy and the concept of republic? What is the quality of democracy in Türkiye compared to other countries? Is there a relationship between democracy and economic prosperity? Which forms of government are applied in

countries with a high level of prosperity? Where are the origins of democracy in Türkiye? What kind of democratic changes have been experienced from the Ottoman Empire to today's Türkiye?

In the second inquiry activity, the topic of inflation is addressed for teachers who want to relate the social studies course with current issues. Throughout the activity, students explore the causes of inflation and evaluate inflation in Türkiye. It is recommended that the activity be implemented after completing the 'Economy in Our Lives' learning area in the seventh grade. The activity is planned for nine lesson hours. The compelling question that drives the activity process is the following: Why are the prices of products constantly increasing in our country? Supporting questions are as follows: What is inflation? What are the causes of inflation? How is inflation measured? What kind of solutions does economic science propose for inflation? How do the Ministry of Treasury and Finance and the Central Bank intervene in inflation? What are the inflation rates in Türkiye and other countries? What is the current inflation rate in Türkiye compared to past periods?

In the third inquiry activity, the earthquake, which is one of the important risks for Türkiye, was discussed. In the inquiry process, students investigate what should be done to minimise the damage from earthquakes. It is recommended to implement the activity in the 'Our Home is the World' learning area in the fourth or fifth grade. The activity is planned for six lesson hours. The compelling question guiding the activity is: How can we be protected from earthquake? Supporting questions are: What is an earthquake? How does an earthquake occur? How is earthquake intensity determined? What are the regions with high and low earthquake risk in Türkiye? What are the data on past earthquakes in Türkiye? What should be done before, during and after an earthquake? How do earthquakes affect the economy? What laws and regulations are there about earthquakes? Which non-governmental organisations carry out earthquake-related activities?

The activities were structured based on student-centred approaches. Students were given various performance tasks such as analysing research reports, comparing statistics, developing concept maps, enacting drama and organising debates. Students were then asked to report their arguments based on evidence from sources. In the final stage, students were expected to take action, present their results to other classes by organising a panel discussion, share their reports with their families and neighbours, prepare videos for the school website, and participate in volunteering activities in non-governmental organisations.

In the last part of the study, various suggestions are presented for stakeholders who want to strengthen social studies education. These recommendations include including inquiry arc in teacher training programmes and developing teachers' skills in preparing inquiry-based lesson plans. In addition, researchers were recommended to conduct experimental studies examining the effects of the C3 framework and its components on students.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı

Bu araştırmanın planlanması, yürütülmesi ve yazılı hale getirilmesinde araştırmacılar eşit oranda katkı sağlamıştır.

Destek ve Teşekkür Beyanı

Bu araştırmada herhangi bir kurum, kuruluş ya da kişiden destek alınmamıştır.

Çatışma Beyanı

Araştırmacıların araştırma ile ilgili diğerk kişi ve kurumlarla herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması yoktur.

Etik Kurul Beyanı

Bu araştırma derleme türünde olduğu için etik kurul kararı gerektirmemektedir.